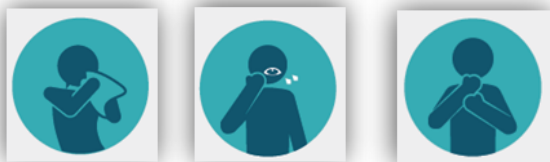

Koronavírus 2019-nCoV – aktuálne informácie

Nový koronavírus spôsobuje akútne respiračné ochorenie – vírusovú pneumóniu (kvapôčková infekcia). Dňa 12. februára 2020 bol nový koronavírus pomenovaný ako závažný akútny respiračný syndróm koronavírus 2 (SARS-CoV-2), zatiaľ čo choroba s ním spojená sa teraz označuje ako **COVID-19**. Je to nový kmeň koronavírusu, ktorý nebol u ľudí predtým identifikovaný. Ohniská nových vírusových infekcií u ľudí vždy vyvolávajú obavy v oblasti verejného zdravia, najmä ak je málo poznatkov o vlastnostiach vírusu, o tom, ako sa šíri medzi ľuďmi, o tom, aké závažné sú výsledné infekcie a ako ich liečiť.

COVID-19

Bežné symptómy

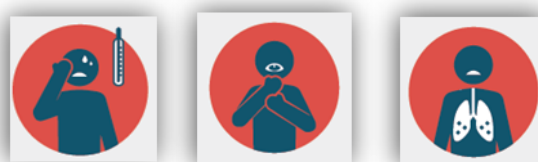

Nádcha

Kašeľ

Bolesť hrdla

Závažné symptómy

Horúčka

Dýchacie ťažkosti

Pneumónia

Kto je najviac ohrozený vážnym ochorením?

- Ľudia nad 60 rokov;
- Ľudia s už existujúcimi ochoreniami, ako je cukrovka a srdcové choroby.

Ako sa prenáša?

- Vďaka úzkemu kontaktu s infikovanou osobou;
- Infikovaná osoba kašeľ alebo kýcha;
- Dotknutím sa kontaminovaných predmetov alebo povrchov a následným dotykom na ústa, nosa alebo očí.

V súčasnosti neexistuje žiadna vakcína ani špecifická liečba. Môžeme liečiť iba príznaky. Závažné prípady môžu vyžadovať podporu kyslíka a ventilácie.

Preventívne pokyny na ochranu pre COVID-19 vypracované Európskym centrom pre prevenciu a kontrolu chorôb zahŕňajú 3 základné oblasti:

- **Osobné opatrenia** – hygiena rúk a dýchacích ciest, etiketa kašľa, použitie respirátorov;
- **Environmentálne opatrenia** - čistenie často používaných povrchov, odevov a predmetov, minimalizovanie zdieľania objektov, zabezpečenie primeraného vetrania;
- **Sociálne opatrenia** – karanténa.

Hygiena rúk

Riziko prenosu alebo získania infekcie 2019-nCoV sa môže znížiť správnym použitím hygieny rúk. Hygiena rúk znamená časté umývanie rúk mydlom a vodou alebo čistenie rúk alkoholovými roztokmi, gémi alebo tkanivami. Ruky by sa mali pravidelne umývať mydlom a vodou **počas 20 - 40 sekúnd**. Dezinfekčné prostriedky na ruky na báze alkoholu by mali obsahovať 60 - 85% alkoholu.

Etiketa kašľa

Etiketa kašľa sa vzťahuje na zakrytie úst a nosa pri kašľaní a kýchaní (napr. pomocou vreckoviek alebo handričky) s cieľom obmedziť prenos z človeka na človeka kvapkami, ktoré sú známym spôsobom prenosu pre koronavírusy (doma, v školách, na pracoviskách, v zdravotníckych zariadeniach atď.) Je dôležité, aby sa ruky ihneď umyli mydlom a vodou.

Tvárové masky a respirátory

Pre optimálne použitie týchto nefarmakologických protiopatrení je dôležité mať spoľahlivý odhad doby trvania infekčnej periódy - čo zatiaľ nie je k dispozícii pre infekciu 2019-nCoV. Tvárové masky siahajú od jednoduchých až po domáce masky, látky až chirurgické (lekárske) masky. Menia sa v hrúbke a priepustnosti. Môžu chrániť pred väčšími respiračnými kvapkami, ale nie je zaručené, že chránia používateľov pred vzdušnou infekciou. Masky z látky / gázy môžu vyvolať zadržiavanie vlhkosti a zľú filtráciu a nie je jasné, či poskytujú klinickú ochranu. Respirátory sú špeciálne navrhnuté tak, aby chránili používateľov pred malými časticami vo vzduchu vrátane aerosólov.

Chirurgické masky alebo respirátory by sa mali často meniť, aby sa zachovala ich účinnosť. Maska by sa spravidla mala vymeniť ihneď po zvlhčení a v zdravotníckych zariadeniach vždy, keď sa pohybuje od jedného pacienta k druhému.

Pri tomto type vírusu sú najvhodnejšie respirátory s filtrom FFP3. Masky by mali používať ľudia, ktorí vykazujú príznaky COVID-19, aby zabránili šíreniu choroby na ostatných. Použitie tvárových masiek je tiež rozhodujúce pre zdravotníckych pracovníkov a ľudí, ktorí sa starajú o niekoho v blízkom okolí (doma alebo v zdravotníckom zariadení).

V oblasti, kde ešte ochorenie COVID-19 nebolo zaznamenané, nosenie ochranného rúška alebo respirátora nie je potrebné. Pokiaľ ide o používanie rúšok a respirátorov, má to význam u chorej osoby s respiračným ochorením alebo u zdravej osoby, ktorá sa zdržuje v blízkosti človeka s respiračným ochorením.

Karanténa

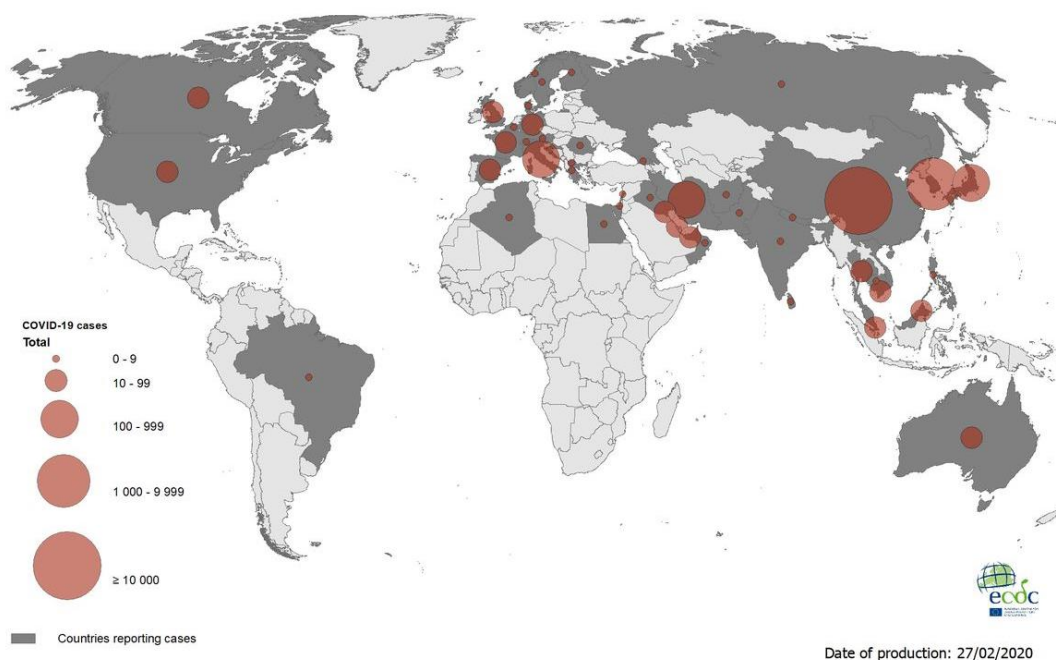
Karanténa a samoizolácia znamenajú, že osoba by mala zostať v určenom prostredí alebo doma po vymedzené obdobie po vystavení situácii, keď sa môže prenos vírusu vyskytnúť. Dôkazy týkajúce sa pandémie chrípky naznačujú, že karanténne exponované osoby môžu oddialiť vrchol lokálnych epidémií v počiatkových štádiách epidémie, a tým pomôcť znížiť zaťaženie chorobou a oddialiť ďalšie šírenie. Prvé odhady naznačujú, že priemerná inkubačná doba pre 2019-nCoV je 5,2 dňa s 95. percentilom distribúcie po 12,5 dňoch. Trvanie karantény alebo izolácie 14 dní sa preto považuje za dostatočné.

Vhodným odporúčaním je teda to, ak ste chorý, ostaňte doma a kontaktujte ošetrojúceho lekára.

Pre zaujímavosť – informácie o geografickej distribúcii COVID-19 ku 27.02.2020.

Tab. 1 Geografická celosvetová distribúcia prípadov COVID-19 k 27.02.2020 (Zdroj: ECDC, 2020)

Kontinent	Krajina / Územie	Potvrdené prípady	Úmrtia
Ázia	Čína	78629	2747
	Kórea	1595	12
	Japonsko	186	3
	Írán	139	19
	Singapur	93	0
	Thajsko	40	0
	Bahrain	33	0
	Taiwan	32	1
	Kuwait	26	0
	Malaysia	22	0
	Vietnam	16	0
	Spojené Arabské Emiráty	13	0
	Irak	5	0
	Omán	4	0
	Filipíny	3	1
	India	3	0
	Izrael	2	0
	Libanon	2	0
	Pakistan	2	0
	Nepál	1	0
Gruzínsko	1	0	
Kambodža	1	0	
Sri Lanka	1	0	
Afganistan	1	0	
Iné	Prípady medzinárodnej prepravy do Japonska	705	4
Európa	Taliansko	400	12
	Nemecko	21	0
	Francúzsko	17	2
	Veľka Británia	13	0
	Španieslo	12	0
	Rusko	2	0
	Fínsko	2	0
	Rakúsko	2	0
	Švédsko	2	0
	Chorvátsko	2	0
	Dánsko	1	0
	Nórsko	1	0
	Rumunsko	1	0
	Severné Macedónsko	1	0
	Belgicko	1	0
	Grécko	1	0
	Švajčiarsko	1	0
Amerika	Spojené štáty Americké	59	0
	Kanada	12	0
	Brazília	1	0
Oceánia	Austrália	23	0
Afrika	Alžírsko	1	0
	Egypt	1	0
	Celkovo	82132	2801

Obr. 1 Geografická distribúcia prípadov COVID-19 na celom svete od 27. februára 2020 (Zdroj: ECDC, 2020)

Pre viac informácií:

Priebežné aktuálne informácie uverejňuje na svojom webe aj Úrad verejného zdravotníctva SR na oficiálnej stránke www.uvzsr.sk.

Pre informácie v anglickom jazyku je možné čerpať na stránke Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb ECDC <https://www.ecdc.europa.eu/en/novel-coronavirus-china>.

Zdroje:

www.uvzsr.sk

<https://www.who.int/health-topics/coronavirus>

<https://www.ecdc.europa.eu/en/novel-coronavirus-china>